

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

25:TE ÅRG.

DEN 23 DECEMBER 1923.

N:o 12

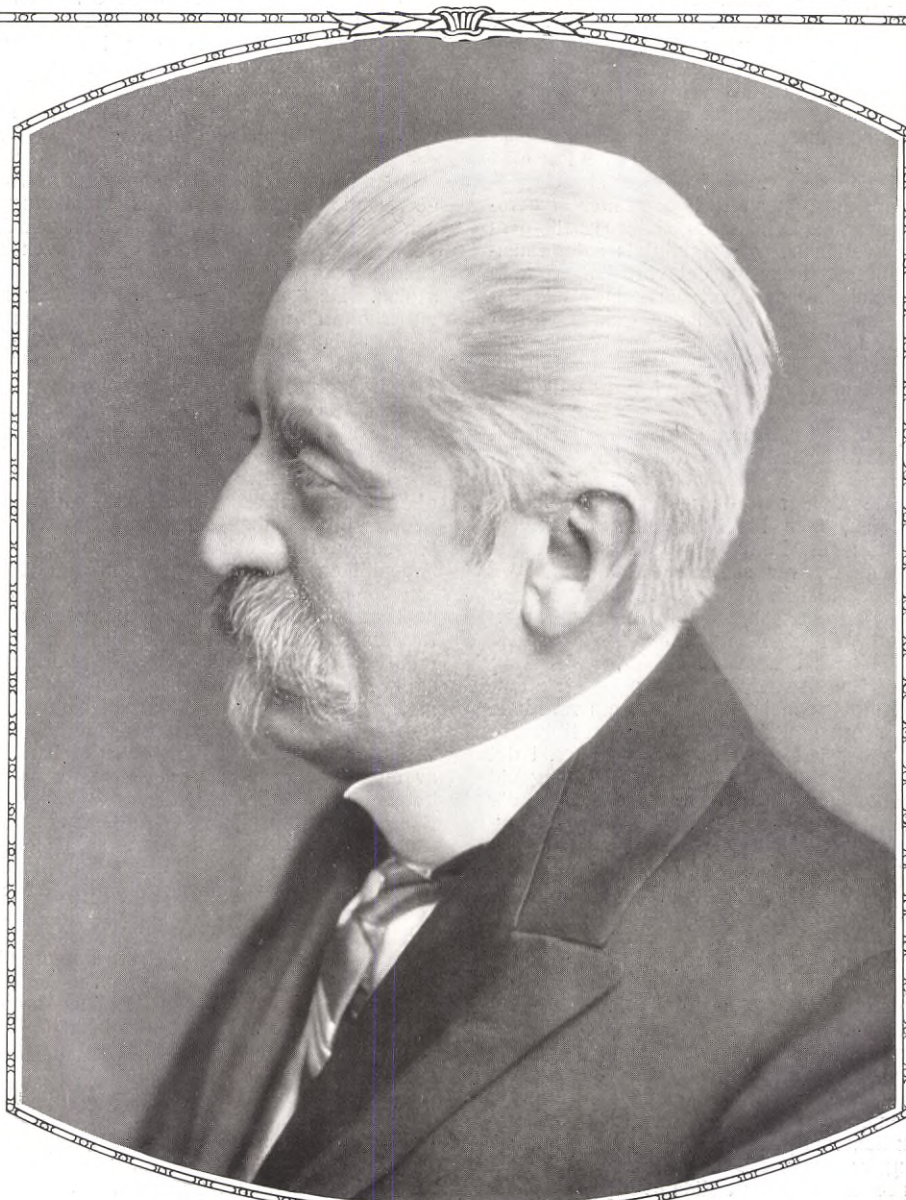

Foto. Björkström, Varberg.

Klische: sup. Sjöbergs Klischeanst., Gbg

Katrinebergs Folkhögskola.

Efter foto.

Lud. DeGylden.

Folkhögskolan är det nordiska undervisningsväsendets såregna ungdomsutbildningsanstalt. Intet land utanför Nordens fem riken kan uppvisa ett motstycke därtill, överallt i sakkunniga kretsar avundas man dessa riken för den förmån de därutinnan äga. Hundra år ha inom kort förflutit, sedan Danmarks store nationelle profet år 1831 först framkastade tanken på "en högskola för folklig vetenskaplighet och borgerlig bildning", tretton år därefter öppnades år 1844 den första danska folkhögskolan i Rödning i Sönderjylland och efter ytterligare tjugofyra år infördes den stora nationella och medborgerliga bildningsinrättningen år 1868 för första gången inom svenska landamären. Vid förra årets slut hade i vårt land folkhögskolornas antal svällt ut till 52 och samtidigt hade programmet för dem blivit allt enhetligare: deras ändamål är att dana den mogna ungdomen för det *medborgerliga* livet genom att hos densamma framkalla en varm fosterlandskärlek, grundad på en levande undervisning om fäderneslandets natur och folk, dess historia, språk, och lagar, att förbereda samma ungdom för det *praktiska* livet, så att den till sitt eget gagn och fosterlandets båtnad kan arbeta på bästa sätt i sin kallesse, slutligen att göra ungdomen förtrolig med naturens liv i största möjliga utsträckning. Från vanliga skolor skiljer sig folkhögskolan därigenom att den icke fordrar någon inträdesexamen, ej begagnar sig av läxor eller förhör och icke utdelar några betyg. Mycken vikt lägges visserligen vid, att fasta kunskaper inhämtas liksom att intressena väckas, men undervisningen sker främst genom de muntliga, fria föredragens levande ord i förening med åskådningsundervisning. En följd härav är, att folkhögskolan i ännu högre grad än andra läroanstalter är beroende av de lärarepersonligheter, som ställa sig till dess förfogande, och i Sverige har den lyckligtvis i detta hänseende intet behövt att umbära: det vore lätt att uppräknat ett stort antal före detta och nuvarande folkhögskolemän av yppersta slag. Då vi i dag stannat vid att återgiva bilden av föreståndaren vid Hallands läns folkhögskola å Katrineberg, är det närmast av hänsyn till den kulturgärning han tidigare utfört i vårt lands allra nordligaste bygd.

Ludvig De Vylder är född i Frankfurt am Main i Tyskland den 21 maj 1875 samt som till fotografen och xylografen Louis Charles De Vylder och hans maka Julia Nissle. Släkten de Vylder torde ursprungligen ha inkommit från Belgien, men har i varje fall i åtskilliga släkttillhör till vårt land. Ludvig De Vylders farfar, som var född i Syd-Amerika, var sålunda förmäld med en svensk maka, Maria Christina Ahlberg, och räknade bland sina barn förutom den ovannämnde fotografen jämväl en författare i bunden och obunden form på vårt språk, xylografen Adolf Magnus Gustaf De Vylder, samt en av många generationer Lunda-studenter högt uppskattad dotter: prof. Seved Ribbings maka, vars dopnamn var Maria Aurora De Vylder. En god del av sin uppväxt tillbragte Ludvig De Vylder ock i det Ribbingska hemmet, i det han åtnjöt större delen av sin läroverksutbildning vid Lunds privata elementarskola och sedan han år 1889 där avlagt mogenhetsexamen, fortsatte sina studier vid universitetet i samma stad. Man begär väl näppeligen heller något misstag, om man sätter de religiösa och etiska intressen, vilka tidigt blevo för honom utmärkande och som på ett särskilt sätt preparerade honom för folkhögskolemannens ideala läraregärning, i ett nära sammanhang med hans delaktighet av atmosfären i den Ribbingska familjen. Så synnerligen länge fortsatte han dock icke sin Lundavistelse. Redan år 1892 avlade han filosofie kandidatexamen och hade därefter läsåret 1893—94 förmånen få göra sina första lärospån som folkhögskoleman under så skicklig och samvetsgrann ledning som Herman Johan Emanuel Odhners i Lunnevad. Därefter återvände han emellertid till Lund för att komplettera sin filosofie kandidatexamen i romanska språk, fäderneslandets ursprungliga tungomål, vilket skedde redan år 1895, och syntes sedan komma att glida över i läroverkens tjänst, i det han läsåret 1895—96 undergick för sådan

föreskriven provårskurs i Stockholm. Lyckligtvis blev detta emellertid icke fallet, utan år 1896 mottog han i stället andrelärorefattningen vid Bodens folkhögskola och gjorde därmed sitt inträde i det norrländska kulturarbets tjänst, för vilket han sedermera utträttat så mycket. Vid denna folkhögskola kvarstannade han i två år, tjänstgjorde därefter under ett år (1898—99) som redaktionssekreterare i Luleposten och blev därefter från den 1 juli 1899 föreståndare vid Norrbottens läns folkhögskola och lantmannaskola i Matarengi uppe i Torneådalen.

I icke mindre än tolv år fortsatte De Vylder det betydelsefulla nationella arbete, som härmed lades på hans skuldror. Det var visserligen sant, att den finsktalande befolkning, som här övervägde, till sin patriotiska läggning föreföll lika god svensk som trots någon annan i vårt land, men detta hindrade icke, att den smittsamhet, varav det finska språket häruppe visade sig vara i besittning och som hotade att helt undantränga förståelsen av det svenska modersmålet, måste betraktas som en nationell fara. I första rummet upprättades för att möta denna ett antal statliga folkskolor, men sedermera också just den folkhögskola och lantmannaskola i Matarengi, vars föreståndare De Vylder blev. Den hade till uppgift dels att försvenska ungdomen och bringa till vidare mognad, vad denna fått lära i statsfolkskolorna, dels att genom sitt jordbruk och kreatursskötsel bli en läro- och undervisningsanstalt för Torneådalens lantbrukare. På vilket lyckligt sätt De Vylder gick i land med den ingalunda lätta ledningen framgår av de omdömen en sydvensk kollega till honom redan år 1902 såg sig i stånd att uttala därom. Redan efter dessa tre år hade ett gott samförstånd med ortens befolkning åstadkommit och ett flertal föräldrar hade med tacksamhet betygat den uppräckning och förbättring både i svenska språkets användning och i lantbruksskötsel deras barn ernått vid skolan. De 8 elever, som stannat över sommaren 1902 vid skoljordbruket för att följande vinter genomgå lantmannaskolan, talade svenska utmärkt, ehuru de icke kunnat ett svenskt ord, då de först anlönde till skolan. Tjänstflickorna, f. d. elever från Finnbygden, talade också mycket bra svenska. "Det hjälper alltså", sades det, "och när den första blygheten eller svårigheten med språket är övervunnen, så går det jämförelsevis både fort och lätt, och de känna sig mycket belättna och sitt människovärde ökat, då icke blott Torneådalen, utan hela Sverige blivit deras fädernesland". Dessa framsteg, ytterligare bekräftade och utvecklade under de följande åren, hade till en mycket stor del sin grund i det kärleksfulla och förstående intresse De Vylder lade i dagen för den nedärvida lokala kulturen, ett intresse, varom lite var kan förvisna sig genom att taga del av hans nyligen utgivna folklivsskildring "Pihtisjärvi", en skildring, vilken otvivelaktigt kan betecknas som en av de förmånsta framställningar vi äga av kulturförhållanden och natur i våra nordligaste bygder. Som åren gingo, utsträckte han periferien för sin verksamhet. Redan år 1905 befriades han från undergående av teologiska examina som villkor för prästerlig verksamhet och prästvigdes följande år av biskopen i Luleå samt förordnades till pastorsadjunkt i Övertorneå, i vilken egenskap han nitiskt tjänstgjorde, så länge han stannade i Norrland. Åren 1909—11 innehade han vidare förordnande som folkskoleinspektör och gjorde även i denna egenskap mycket gagn. Till Hallands läns folkhögskola och lantmannaskola överflyttade han först 1911, där han sedermera framgångsrikt fortsatt sin företrädares, den förtäfflige Strandmarks, verksamhet.

Både i höga Norden och i Halland har De Vylder haft stor hjälp av sin från Lund hämtade maka Charlotte Elisabeth Lundberg, dotter av perukmakaren därstädes Birger Lundberg och hans hustru Maria Charlotta Brunberg. Även hon har ägnat sig åt folkhögskolans tjänst och efter vartannat tjänstgjort vid Lunnevads kvinnliga folkhögskola sommarne 1894—97, vid Bodens folkhögskola vinterkurserna 1896—98 samt efter äktenskapet sistnämnda år vid folkhögskolorna i Matarengi och Katrineberg.

En för vårt skolväsen och överhuvud för svensk kultur i hög grad intresserad person, vilken i övrigt äger de största förutsättningar att kunna opartiskt bedöma de företeelser som kunna hitföras, har tillstått H. 8. D. nedanstående synnerligen intressanta uttalande i anknytning till offentliggörandet av "**Hvar 8 Dags Studiestipendier**". (Se n:r 10). Trots det vår tidning aldrig förut infört någon "insändare", låta vi denna gång med stor glädje uttalandet gå vidare till vår läsekrets i förvissning om att alla för våra "Studiestipendier" intresserade med samma nöje som redaktionen skola ta del därav.

I detta sammanhang vilja vi omnämna att meddelandet om "Hvar 8 Dags Studiestipendier" rönt utomordentlig uppmärksamhet på alla håll.

Till redaktionen av H. 8. D.!

Tillåt en gammal läsare att för Eder uttrycka sin varma tillfredsställelse över det handtag, vilket Ni i samband med kvartsekeljubileet funnit Eder i stånd att skänka den svenska ungdomsbildningsverksamheten.

Var och en, som någon gång besökt en svensk folkhögskola, vet, vad det betyder till höjande av ungdomens idealitet, att densamma i det skede, då dess fantasiliv vaknar, kommer under inflytande av de ädla makter, vilka stå till tjänst i dess fäderneslands natur, historia och litteratur och som kraftigt förmå göra sig gällande i det talade ordet och den med varm känsla framförda svenska sången. Har han följt folkhögskoleelevernas verksamhet ute i livet efter skoltiden, kan han också vitsorda, vad denna idealitet sedermera betytt för deras insatser i familje- och samhällslivet under den vuxna åldern. Hittills har det ju mest varit landsbygdens ungdom, som fått njuta gott av folkhögskolan, men den uppmärksamme iakttagaren har kunnat förmärka, huru som de sista åren möjligheterna härtill ökats jämväl för städernas. Hvar 8 Dag gör en oskattbar jubileumsinsats, därest den med sina frikostiga stipendietillskott kan bidra att sprida kännedomen om folkhögskolans välsignelsebringande verkningar till vidare ungdomskretsar än hittills.

De bildningsanstalter av praktisk art — i åkerbruk och husdjursskötsel, i teknik, i kommersiell verksamhet — i vilka Hvar 8 Dag jämväl uppmuntrar ungdomen att delta, äro i många hänseenden med folkhögskolorna att

jämföra liksom ofta till dem direkt anknutna. Att ungdomen fullt yrkeskunnig tillträder sin blivande levnads-gärning är så betydelsefullt, att det knappast kan över-skattas. Heder åt H. 8. D., att den även härtill vill giva sin handräckning.

Den allmänna uppfattningen av nutiden är i stort sett pessimistisk. Man tänker på det stora världskriget och allt ont, som följt i dess släptåg i form av samhälls- störning, ekonomisk upplösning och arbetslöshet. Det förefaller emellertid, som om det också finnes en icke ringa anledning till optimism: den allmänna uppryckning av ungdomsbildningen, som i alla länder börjar kunna spåras. Allmänt känd är 1918 års genomgripande svenska reform i fortsättnings- och yrkesskolans intresse. Samma är genomfördes en liknande i England. Om det så är i den annars så omtvistade östliga bolsjevikstaten, erkännes allmänt det levande intresse, som inom densamma ägnas särskilt arbetarungdomens undervisnings-behov. Det skulle icke förvåna, om ungdomsskolans så-lunda skedda allt allmännare genombrott en gång i fram-tiden komme att betecknas som den egentligen epokgö-rande händelsen under 1900-talet, och det gläder mig uppriktigt, att Hvar 8 Dag haft förståndet att knyta sitt jubileumsfirande just till den. Den allmänna anslutning stipendieanbuden böra bibringa ungdomsskolorna skall inom kort visa, vad Hvar 8 Dag härigenom kommit att betyda även på detta högeligen viktiga, nationella utveck-lingsområde.

D. N.

Till bild å sid. 184.

Nordiska museet har under doktor Per Lindbergs regi givit ett par högst intressanta föreställningar den 14 och 15 december med Olaus Petri bibliska skoldrama "*Tobia Comedia*" på programmet. Avsikten med föreställningarna har varit att stödja insamlingen till Artur Hazelius-fonden, vilken skall bildas för att möjliggöra för Nordiska museet att i vidsträcktare grad än hittills utgiva publikationer över sitt material. Som skådespelare med-verkade medlemmar av Humanistiska avdelningen av Stockholms högskola och musiken utfördes av Akademi-ska orkesterföreningen. Premiären blev en utomordentlig framgång tack vare den glänsande regi doktor Lindberg utövat och som ingjutit en äkta och omedelbar ande i det gamla spelet. De unga skådespelarna hade av sina roller i flera fall skapat verkliga mönsterprestationer och de olika sceniska tavlorna gjorde samma ut-

sökta verkan som de bästa av gamla holländska koppar-stick. Den beledsagande musiken av Kurt Atterberg anslöt sig också väl till hela framställningens och spelets stämningvärde.

Till bild å sid. 196.

En kattunge och en huggorm i tvekamp hör onekligeri till sällsyntheterna, men för någon tid sedan ägde verkligen en sådan rum på Kolmårdssanatoriet och en påpasslig fotograf fångade scenen på plåten. Den oförskräckta lilla kattungen utdelade sina slag snabbt och energiskt, men huggormen kom flera gånger i tillfälle att sänka sina gifttänder i kattungens bröst. En fullvuxen katt hade troligen utan större men kunnat övervinna skadorna, men den lilla kattungen dukade efter tre veckor under för giftets verkningar. Ormen dödades av samme man, som tagit fotografien.

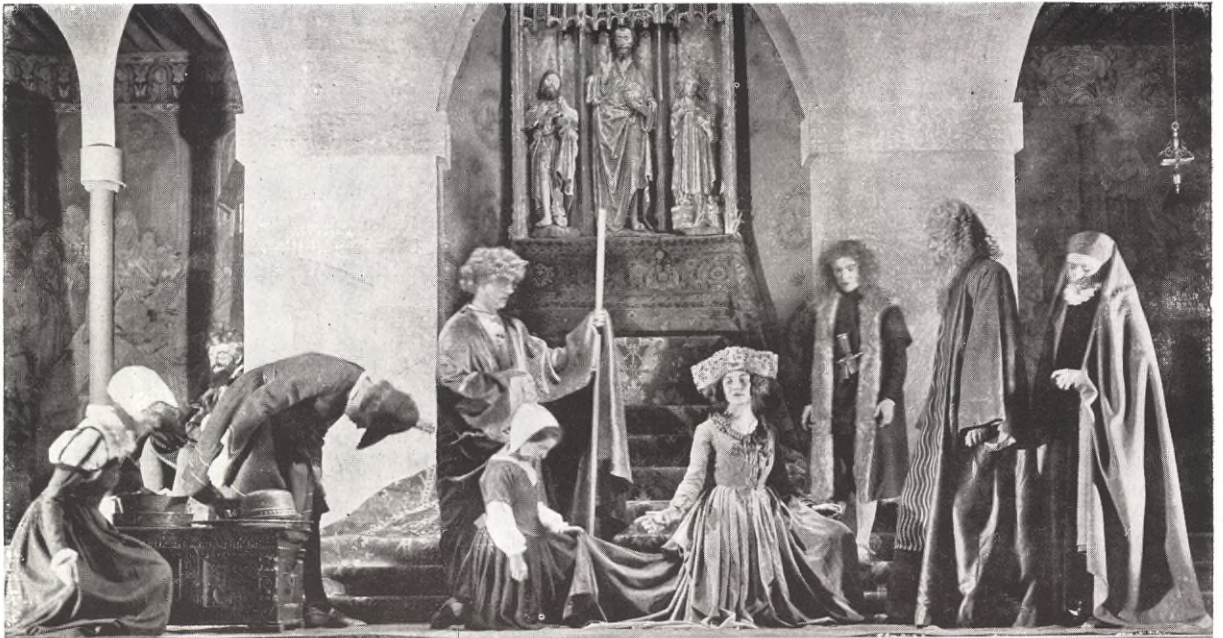
Hvar 8 Dags Postabonnenter

påminnas att de **just nu** böra förnya **abonne-manget för 1924**. För detta ändamål med-följer i veckans nummer en blankett, avsedd att ifyllas och inlämnas å närmaste postanstalt, bokhandel eller tidningskontor. **Hvar 8 Dag höjer icke sitt pris: helårspriset är fortfarande endast 15 kronor.**

EN GOD JUL

tillönskas alla
och en var av

Hvar 8 Dags Redaktion,
Annonsbyrå och Expedition.

TOBIASSPELET ("TOBIÆ COMEDIA") I NORDISKA MUSEETS HALL. Sara anländer till Tobias. Mellerst t. v.: ÅRKEÄNGELNS STRID MED DJÄVULEN. Fotos Modén, Sthlm. Text å föreg. sida. Lichte: Aug. Sjöbergs Lichteanst., Gbg.

Det är 12 år sedan författaren Algot Sandbergs dramatisering av Selma Lagerlöfs största diktverk "Gösta Berlings saga" hade sin urpremiär på Svenska teatern. Då blev den en alldeles utomordentlig succès, vars minne, antagligen i samband med den speciella

Forts. å sid. 187.

"GÖSTA BERLINGS SAGA" PÅ SVENSKA TEATERN.

Julmiddagen på Ekeby samt mellerst t. h. Fru Pauline Brunius (Majorskan) och hr Gösta Ekman (Gösta Berling). Slutscen i 5:te akten.

Fotos Almqvist & Preinitz, Stockholm.

Lichte Aug. Sjöbergs Lichteanst., Gbg

FÖDELSEN.

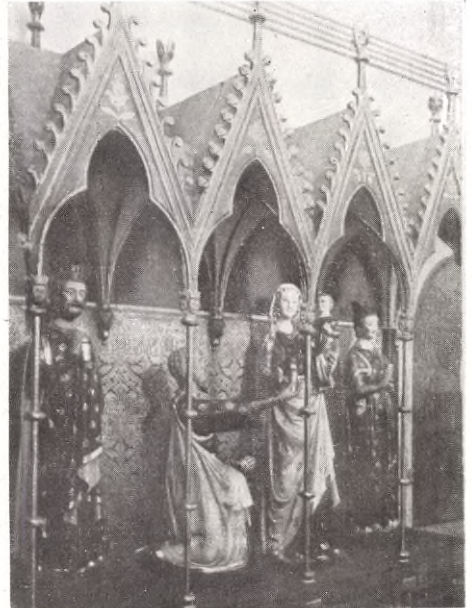
Handskriftsillustration ur Albanuspaltur i Hildesheim 1100-talets förra hälft.

antikens nyktert monumental uppfattning av undret voro de förkristna och förmedeltida framställningarna utgångna, men apokryfiska utläggningar förde snart med sig genremässiga drag. Legender och sänger bidro till ämnets popularisering och när mysteriesspelen började, först i kyrkorna och sedan på städernas gator och torg, givna av borgarna själva i tidskostym, hade undret blivit till verklighet mitt i den grå vardagen.

På målningar i Priscillakatakomben i Rom håller Maria barnet för bröstet, medan Josef pekar på stjärnan. Den tidiga västerländska typen visar Jesusbarnet lig-

Julnattsmysteriet, Kristi födelse i Bethlehem, är en bland de många etapperna i Jesu levnad, som under århundradenas lopp i hög grad lockat konstnärernas fantasi. Födelsen har hört till den kristna konstens älsklingsmotiv under alla perioder fram till 1600-talet. Då börja, starkare än förr, även nattvards- och korsfästelsescenerna att bli ett omtyckt motiv i de västerländska målarnas produktion. Födelsen i krubban, det var också något som kunde förstås av och glädja var man. Ur

T. h.:
KONUNGARNES TILLBEDJAN. Målad träskulptur från 1200-talets andra hälft. Domen i Stesvig.

Kliché: Gods Riksråd & Kliché-natit. Ö-
KONUNGARNES TILLBEDJAN. Alabasterrelief från 1300-talets senare hälft. Domen i Paderborn.

Efter fotografier.

BEBÅDELSEN, FÖDELSEN OCH KONUNGARNES TILLBEDJAN. Ur Meister Bertrams Grabowaltare från 1300-talets senare hälft. I Kunsthalle, Hamburg.

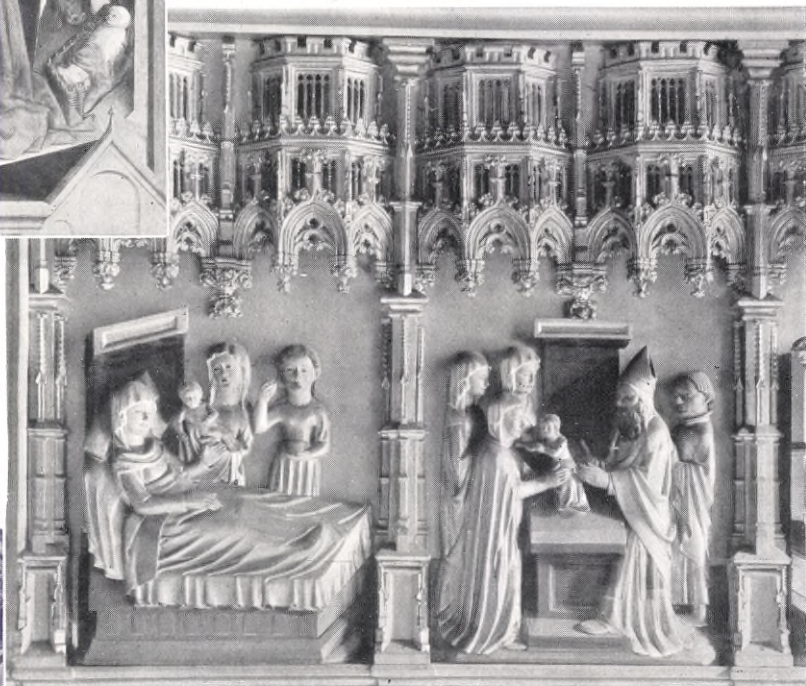
gande på en låda; bakom synes oxen och åsnan, symboliserande stallet. Maria är placerad något avsides. Ibland hör till scenen tvenne tillbedjande herdar. Annorlunda är den bysantinska uppfattningen av motivet. I en håla eller grotta, på vilken stjärnan strålar, ligger

omkring 1140 till kyrkan i Vezelay i Norra Burgund, se vi verkligt livliga konungar. Inom franska konsten ha vi i den yngre Toulouseskolan exempel på, huru det bysantinska schemat omformas. I förhallen till St Pierre i Moissac från omkring 1130 sitter Maria upprätt i båd-

FÖDELSEN. Målning av Hans Multscher 1437. I Kaiser Friedrich-Museet, Berlin.

Nedanst. bild: FÖDELSEN OCH FRAMBÄRANDET I TEMPLET. Reliefer ur ett flandriskt altarskåp från 1518. Marienkirche, Lübeck.

Efter fotografier.

Kliché: Gode Eklöf & Eklöfstatår, Ögb.

MARIAS FÖDELSE OCH FRAMBÄRANDE I TEMPLET. Relief ur forna högaltarskåpet från 1425 i Marienkirche, Lübeck.

den och håller barnet. Bakom synes Josef och från vänster närma sig de tre konungarna.

I Frankrike, där Trekonungaspel tidigt uppstodo, givna publikt i kyrkorna eller utanför, inkommer vid 1100-talets slut nytt liv i det gamla ämnet. Det utvidgas och ombildas och blir med förkärlek omhuldat vid utsmyckningen av portalernas tympanon. Man förstår varför motivet tilldelas en så förnämlig plats och att det så varaktigt inpräglat sig i medeltidsmänniskornas medvetande då vi höra, att före Trekonungafestens början i kyrkans inre hölls vid portalen en kort trekonungarsandakt. Därvid ilade de andäktiges blickar lätt upp mot portalens bildsmäckade tympanon. Det skådespelsmässiga framträder nu i hög grad, den gamle konungen knäböjer och för sin gåva uppåt, den andre pekar på stjärnan och talar med den tredje. Det är poserna från spelet i koret, som här gå igen.

Å västfasaden till kyrkan S:t Gilles vid Arles från omkring 1180 framträder för första gången den nya uppfattningen i stor stil. Saint Gilles var ett berömt kloster; under korstågstenen en av de mest besökta vallfartsorterna i Europa. Dit kommo även skandinaviska pilgrimer. Genom franska elfenbensskulpturer och portativa altaren spreds den franska skådespelstypen vidare över länderna. Vi se den på våra dopfuntar. I katedralen i Chartres kunna vi följa utvecklingen från den romanskt stränga uppfattningen av motivet fram till gotikens förfining. Nu uppträda scener av högsta familjelucka. Å södra västportalen framträda huvudmästarens figurer i en strängt stiliserande, statuarisk stil. I födelsescenen ligger Maria i en vackert snidad säng, höljd av ett välordnat, i sirliga veck lagt täcke. I nordportalen från 1220 är skådespelstypen utbildad. Västra sydportalen visar Stefani stening; kryptan från omkring 1240 Födelsen och de tre konungarne inför Herodes. Balthasar hyllar här för första första gången med obetäckt huvud liksom länsmannen inför länsherren. Därmed äro vi inne i engotiken. Lettnerfragmenten i kryptan med

bebådelsen för herdarna och frambärandet i templet visa den höggotiska uppfattningen.

Gotikens strävan att genombräta kyrkornas väggytor med stora fönster, dödade det monumentala väggmaleriet. Under romansk tid stora, målade väggytor och små, sarkofagliknande helgonskrin på altaret; under gotiken små, genom väldiga fönster uppdelade väggytor och en tendens till allt större altarskåp. Dessa bli nu den religiösa stämningens medelpunkt och med sina flyglar är altarskåpet snart en stor och innehållsrik bildbok. Nästan samtidigt gör sig en omsvängning märkbar i uppfattningen av krubbilden: rent mänskliga motiv framträda och det hela blir till en stor representationsscen. I Stephan Lochners Dombild i Köln från omkring 1420 är adorationstypen färdig; man har gjort sig fri från krubban, födelsen har ändrats till tillbedjan, i stället för det drömande, världsfrämmande allvaret har kommit ett älskvärt berättande i rikt utsmyckad omgivning. Särskilt de holländska och nederhenska målarna ha förkärlek att taga barnet ur krubban och lägga det i moderns sköte eller å en på marken utbredd duk. Nära Kölnskolan stå Meister Franckes berömda bilder från 1435 i Hamburgs Kunsthalle med deras starka färgglans och stjärnbestrodda bakgrund. Nu har redan i Nederländerna en bestämd typ utbildats med tendens till ämnets lokalisering. Dramat utspelas i ett landskap, under en hydda eller en ruinartad arkitektur, som lämnar skydd åt markens djur. De tre konungarna uppträda i tidkostym, morerkungen införes i kompositionen; realismen blir kraftigare. Stundom sitter Maria i en öppen hall, omsluten av två eller tre väggar. Från 1437 är Hans Multschers bilder i Wurzhalleraltaret, nu i Kaiser-Friedrich-Museet i Berlin. Utmästaren är ett typiskt uttryck för det sydtyska idealet. Vemod och social medkänsla talar; han älskar att fram-

hålla kontrasterna: undret i den gråa vardagen, Kristi föräldrars armod och ringhet, en samling enkla människor som samlats för att tillbedja ett schwabiskt bondebarn. Sällan glömmes oxen och åsnan och Josef, som till 1300-talets slut uppträtt böjd och obetydlig, blir från 1400-talet en agerande person och knäböjer vid Maria. Även herdarna ha nu övervunnit skrankorna och närma sig krubban.

När året skred in i Stenbockens vändkrets och december var inne med isande kyla, då höljdes allt i snöns vita täcke och tiden var kommen för vedinsamling, för svin- och oxslakten samt för julbaket. Kalendarerna bli ivrigt berättande, Peter Brueghel d. ä. målar senare den öde vinterstämningen med mäterlig skärpa. Den älskvärda franska genren har nu vid medeltidens slut allt mera gjort födelsescenen till ett gemytligt vardagsrum och i de flandriska altarskåpen blomstrar den realistiska uppfattningen. På högaltaret i Stendal från 1472 låter Josef, som kokt soppa, katten slicka av tallriken. I Flandern är födelsen nu alltid en nattscen, Josef bär en lykta i handen, rummet är fullt med handlande personer och en värmande brasa flamar på härden. Människorna i dessa kulissartade scener uppträda i färgrika dräkter, det hela lyser i guld; allt är beräknat på att ses i skenet från de flämtande vaxljusen på altaret.

Vid sidan om denna vardagliga uppfattning av födelsen går en annan typ med barnets tillbedjande, mera förändlig och drömande. Även denna blir till sist allt dunklare för att slutligen bliva magiskt belyst med överjordiskt ljus; en symbol till Joh. 1:5. Från nyare tid se vi den ytterligare utformad hos Correggio och förenade återfinna vi de båda riktningarna hos den store ljuskonstnären Rembrandt.

”GÖSTA BERLINGS SAGA”. Forts. fr. sid. 184.

aktualitet som för närvarande vidlåder ”Gösta Berlings saga” på grund av dess med spänning motsedda framförande på den vita duken, har föranlett ett förnyat framförande på samma teater. Reprispremiären ägde rum den 11 december inför en till sista plats utsäld salong. Ur litterär synpunkt blev dock framförandet knappast någon framgång. Starkare än någonsin framträdde denna banaliserande och kvasiromantiska dramatiserings brister, knappast något av stämningen från det mäktiga diktverket återstår, det hela har blivit en mängd lösryckta föga sammanhängande tavlor. Framförandet fick sitt största värde av den utsökta uppsättningen, särskilt att nämna julmiddagen på Ekeby och salen på Berga. De båda huvudrollerna, majorskan på Ekeby och Gösta Berling spelades för 12 år sedan av fru Louise Fahlman och hr Gunnar Wingård, och denna gång av resp. fru Pauline Brunius och hr Gösta Ekman. Fru Brunius saknade i någon mån de yttre förutsättningarna för en trovärdig bild av den karlavulna majorskan men var i stället så mycket praktfullare att se som julmiddagens strålande värdinna. Gösta Ekmans Gösta Berling var tillräckligt ung, blond och vacker och av den övriga långa rollistan må nämnas fröken Renée Björling som den vackra Marianne Sinclair, herr John Brunius ganska elaka Sintram på Fors och herr Einar Axelsson för en lyckad mask som greve Henrik Dohna.

Publikens bifall närmade sig emellertid den högsta entusiasm.

Till bild å sid. 189.

Den *Nordiska myntkonferensen* i Kristiania denna höst (se innevarande årg. n:r 6) har efterföljts av en liknande konferens i Stockholm, vilken avhölls i Riksbankens lokaler den 14 och 15 december. Danmark representerades av Nationalbankens direktör, d:r jur. C. T. Ussing, och Norge av formanden i direktionen för Norges bank, direktör N. Rygg, samt byråchefen W. Ohlandt. Sveriges representanter voro riksbankschefen Viktor Moll samt svenska ministern i Kristiania, fil. d:r

T. M. Höjer. Som sakkunniga närvaro professor Eli F. Heckscher samt ingenjören i mynt- och justeringsverket C. J. S. Löwenhielm.

Till ordförande utsågs riksbankschefen Moll och som sekreterare fungerade bankosekreteraren E. G. Langborg.

Till bild å sid. 191.

Den kände reaktionären och rojalisten Léon Daudets son Philippe fann nyligen i Paris en hemlighetsfull död, som omtalats och kommenterats långt utanför Frankrikes gränser. Man fann nämligen den 16-åriga gossen död i en bil med genomskjutet huvud. Till en början syntes självmodet vara oomtvistligt, men sedan den anarkistiska tidningen ”Libertaire” kommit med avslöjanden, vilka klargjorde att Philippe Daudet besökt dess redaktion och bekant sig till anarkismens idéer, ansåg fadern att mord förelåg och anhöll därför om rättsliga åtgärder. Sakens utveckling gör det emellertid troligt, att Philippe Daudet verkligen tröttnat på den ensidiga och strängt reaktionära andan i hemmet, slutit sig till anarkismen och i överspändhet begått sin hemska handling. Men full klarhet har icke vunnits och man undrar alltjämt över tragedien och dess reella och psykologiska gåtor.

Till bild å sid. 191.

Prinsessan Anna är dotter till dåvarande kronprinsessan av Sachsen och föddes 1903, samma år modern rydde med M. Giron, hennes barns lärare. Faderskapet omtvistades men erkändes av sachsisk lag och av kronprinsen — då bliven konung — på villkor att prinsessan överlämnades till uppfostran av denne i Dresden. Hon fick här namnet ”Anna” i st. f. det minnesdiga namnet Monika Pia, och vistades om somrarna i Bayern, där hon sammanträffade med ärkehertig Josef Franz, som till ärkehertig Josef och prinsessan Augustine av Bayern, bosatta i Budapest. Ärkehertig Josef Franz är född 1895.

VÄLKOMSTHÄLSNING VID ANKOMSTEN TILL SLOTTET.

T. h. VID PORTALEN. — Fotos. Ransell, Sthlm.

Kronprinsparet besökte den 15 december för första gången sitt blivande hem å Ulriksdals slott och mottogs med stor hjärtlighet. På borggården hade en stor skara av till slottet och trakten däromkring hörande personer samlats, skolbarn bildade häck och ståthållare Adolf Murray med fru jämte flera honoratiories inväntade fursteparat, som anlände i bil. Ståthållare Murray höll ett vackert välkomsttal, skolbarnen sjöngo och man överlämnade förtjusande blombuketter till den redan så populära furstinnan. Kronprinsen tackade i varma och okonstlade ordalag för mottagandet och samtidigt också för den bröllopsgåva från Kungsgårdens egna, vilken senare skall överlämnas. Därefter besåg kronprinsparet det nyrestaurerade slottet, där nu blott möbler och dylikt fattas.

Forts. å sid. 189.

Nederst: ULRIKSDALS SLOTT FRÅN BORG GÅRDEN. Efter en helt nyligen för H. 8 D. tagen fotografi. Se även omslagsvignetten till Nr 10 med dess samtidigt tagna totalbild av slottet. — Foto. Segerstedt, Stockholm.

Kliché: Göts Ritbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

Pressfoto.

Klitch: Göts Bildbyrå & Klitchanstalt, Gbg.

STOCKHOLMS STADSHUS I FULL BELYSNING UNDER MOTTAGNINGSFESTEN FÖR KRONPRINSPARET DEN 15 DECEMBER.

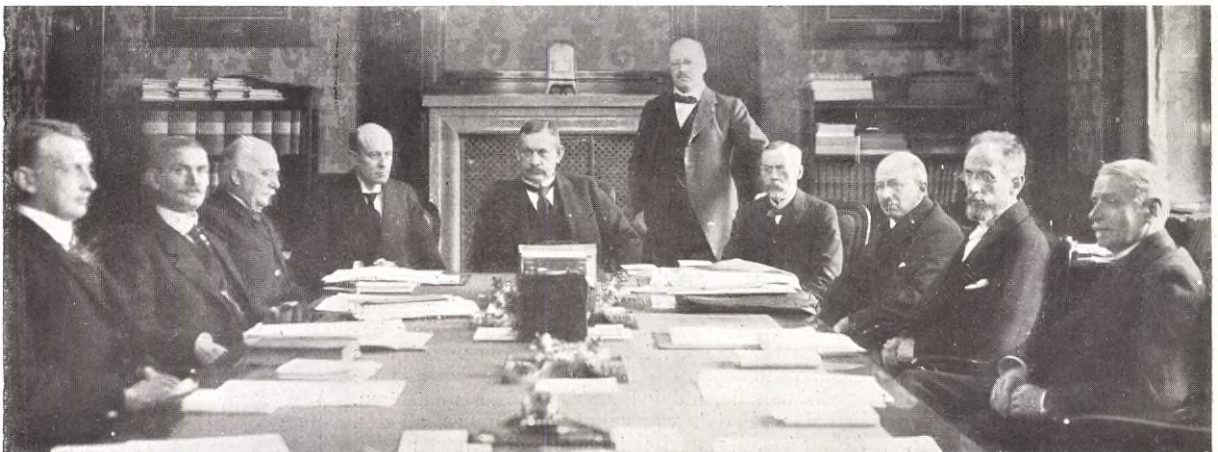
Den 15 December var mottagning anordnad på Stadshuset, som vackert dekorerats och i den tidiga vinterskymningen och mörkret strålade i ståtlig eklärning.

som överlämnats av Svenska Bokhandlareföreningen ett förnämligt rum. I samligen ingå arbeten av våra främsta svenska diktare, från Bellman fram till nutiden, i vackra band.

Kronprinsparet mottogs av överståthållaren Hederstierna, stadsfullmäktiges ordförande, herr Allan Cederborg, vice ordförandena hrr Bagge och Tengdahl samt stadshusets skapare, professor Ragnar Östberg. I Stora Galleriet hade femhundra inbjudna med stadens främste i spetsen samlats och där frambar också dir. Allan Cederborg stadsfullmäktiges välkomsthälsning, då kronprinsparet för första gången besökte stadens eget hus. Efter ett kraftigt hurra tog kronprinsen till orda, enkelt, hjärtligt och vinnande. Herr Tengdahl överlämnade till kronprinsparet Stadshusboken i tvenne praktband. Efter att ha tagit byggnaden i närmare betraktande åhörde kronprinsparet ett kortare musikprogram av en stråkorkester under anförande av professor G. Schnéevoigt. Té och champagne serverades och hela festen förlöpte under den angenämaste stämning. — Vid färden till Stadshuset hade kronprinsparet blivit föremål för livliga hyllningar från stora människomassor, som samlats kring fursteparets väg, och även vid avfärden stodo tåligt väntande skaror, ivriga att ännu en gång se och hylla.

På söndagseftermiddagen samlades omkring 400 medlemmar av Kulturella ungdomsförbundet, Stockholms körförbund, Svenska folkdansens vänner och Svenska ungdomsringen för att hylla kronprins Gustaf Adolf och hans gemål. Kronprinsen har som bekant tagit intresserad del i detta och annat föreningsarbete och hans livliga och varma tacktal bar en stark och sympatisk personlig prägel. Bland övriga inslag i festen märktes särskilt tal av börsdirektör Kurt Belfrage m. fl., sång, folkdanser och deklamation av herr Anders de Wahl.

Bland de alltjämt inströmmande gåvorna intager den boksamling, som överlämnats av Svenska Bokhandlareföreningen ett förnämligt rum. I samligen ingå arbeten av våra främsta svenska diktare, från Bellman fram till nutiden, i vackra band.

NORDISK MYNTKONFERENS I STOCKHOLM. Fr. v. Byråchefen W. Ohlandt, dir. N. Rygg, dir. C. T. Ussing, statssekreterare Kuylenstierna, finansministern, statsrådet K. J. Beskow, bankosekreteraren E. G. Langborg (stående), riksbankschefen V. Moll, minister T. M. Höjer, professor E. Heckscher och ingenjör C. J. S. Löwenhielm. — Pressfoto. — Text å sid. 187. — Klitch: Göts Bildbyrå & Klitchanstalt, Gbg.

Den egendomliga politiska situation, som blivit en följd av valresultaten i England och som vi i föregående nummer utförligare berört, har ännu icke medfört kabinettet Baldwins avgång. Unionisterna fortsätta alltså förvaltningen av landets affärer åtminstone till dess underhuset åter sammanträder den 8 januari. Möjligheten av ett kabinett ur Labour Party diskuteras alltså livligt, och tanken på samarbete mellan detta parti och liberalerna syn-

nes vinna genklang såsom enda möjliga utväg, då nu tvenne vänsterpartier stå mot Baldwins högerregering. Emellertid har ju unionisterna alltså faktisk majoritet och det återstår endast att avvakta vad mötet med parlamentet kommer att medföra.

Labour Party, motsvarande vårt socialdemokratiska parti, har att anteckna stora fram-

EN POLITISK FAMILJ. Före ministern och arbetareledaren Arthur Henderson (i mitten), utslagen i sin valkrets, medan sönerna, vid hans sida, invaldes i sina resp. två valkretsar. Vidst. bilder: TVÅ BETYDANDE KVINNLIGA NYVALDA PARLAMENTSLIEDAMÖTER, båda tillhörande arbetarepartiet och nämnda som blivande ministrar i en arbetarregering under MacDonald. T. v. Miss Margaret Bondfield, t. h. Miss Susan Lawrence.

Vidst. bild: ARBETARPARTIET UNDER MacDONALDS (x) PRECIDIUM konfererar med anledning av den inträdda politiska ställningen efter valen.

Nederst: LORD ALFRED DOUGLAS dömd till fängelsestraff tillföljte en ärevördig pamflett mot Winston Churchill.

Efter fotografier.

Klubb: Göta Rikhard & Klubbensallt. Öhn

gångar, icke minst för sina kvinnliga kandidater. Medan det föregående parlamentet endast kunde uppvisa tre kvinnliga ledamöter, hava valen nu givit ytterligare fem tillträde till den landsstyrande församlingen. Av dessa äro icke mindre än tre arbetarpartikandidater, nämligen miss Margaret Bondfield, miss Susan Lawrence och miss D. Jewson. Och icke nog med deras valframgång — man nämner redan alla tre som eventuella ministrar i den mångdiskuterade, möjliga MacDonaldska ministären. Som ännu en intressant detalj från Labour Party's valresultat kan nämnas, att den gamle beprövade arbetareledaren, Arthur Henderson, föll igenom i sin krets, medan sönerna bägge vunno sina.

BLIV MEDARBETARE I HVAR 8 DAG!

NATIONERNAS FÖRBUNDS DELEGATER SAMMANTRÄDA I PARIS I HOTEL DE VILLE. En bild från det första mötet. Fr. v. Tang-Sai-Fou (Kina), Quinones de Leon (Spanien), Bonin Longare (Italien), Hanotiaux (Frankrike), Branting (Sverige), Sir Erik Drummond (generalsekreterare), lord Robert Cecil (England), vicomte Ishii (Japan), Hymans (Belgien), Guani (Uruguay).

Efter fotografi. Klisché: Gods Bildbyrå & Klischéanstalt, Gte

T. v.: PRINSESSAN ANNA MONICA PIA AV SACHSEN och ÄRKEHÄRTIG JOSEF FRANZ AV ÖSTERRIKE ha i dagarne ingått förlovning. Efter fotografi. Text å sid. 187.

Klisché: Gods, Öbg.

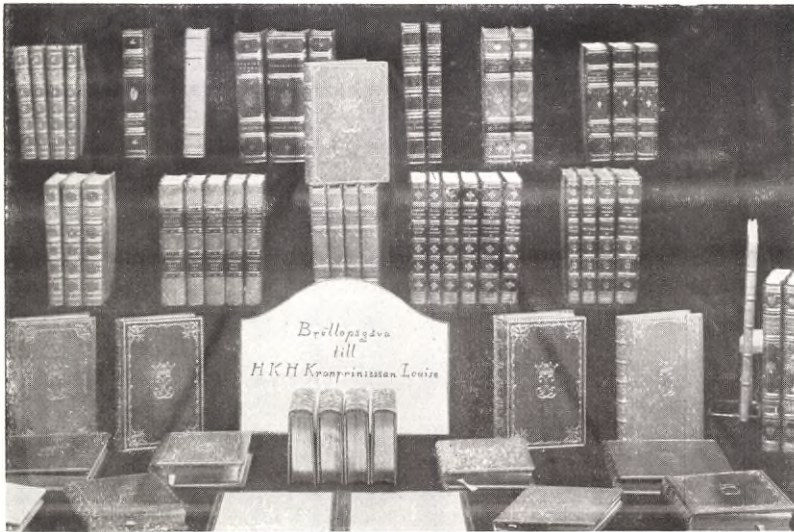
T. h.: LEON DAUDET, den bekante franske reaktionäre ytterlighetsmannen, vilkens 16-åriga son Philippe nyligen funnit en hemlighetsfull död, sannolikt genom eget förvalande men enligt faderns åsikt genom mord såsom politisk hämnd. Vår bild tagen vid Leon Daudets besök i Palais de Justice för att framföra sin anklagelse.

Efter porträtt. Klisché: Gods, Öbg.

Text å sid. 187.

Nationernas Förbunds senaste rådssammanträde öppnades den 10 december i Paris under ordförandeskap av Branting. De till behandling föreliggande punkterna omfattade bl. a. hälsovårds-saker, frågan om intellektuellt samarbete mellan nationerna, avvärpningsfrågan, Memel- och Saarfrågorna samt en del frågor rörande slaveriet och om Litauens minoriteter, i vilka bägge senare Branting föredragit. Också den viktiga frågan om Ungerns erhållande av lån på samma villkor som Österrike har upptagits och är nu under behandling. Sammanträdet ägde f. ö. rum under veder-tagna former i Hotel de Ville.

SVENSKA BOKHANDLAREFÖRENINGENS ORIGINELLA OCH VACKRA GÅVA TILL KRONPRINSESSAN LOUISE: En boksamling, "i vilken svenska författare av skilda tider och olika läggning meddela drag av svenskt kynne och lynne", bunden i vackra band. — Efter fotografi. Klisché: Sjöberg, Gbg.

KAPTEN RENÉ GYLLENRAM till en kommission i Konstantinopel för utväxling av turkiska och grekiska undersåtar.

Efter fotografi.

Klisché: Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg.

Byråsekreteraren i utrikesdepartementet, kapten René Gyllenram, har erbjudits att bli president i en av de underkommissioner, som skola biträda den stora kommissionen för utväxling av turkiska och grekiska undersåtar. Huvudkommissionen har sitt säte i Aten, medan den underkommission, som skall ledas av kapten Gyllenram, är stationerad i Konstantinopel, dit han redan avrest. Arbetet där har beräknats taga flera år i anspråk.

*

Rikets överlantmätare hava under dagarna 3—7 dec. varit samlade i huvudstaden för överläggning inför lantmäteristyrelsen i tjänsteangelägenheter. Överläggningarna, som delvis beivrats av jordbruks- och justitieministrarna, hava hållits i riksdagshuset. Härnedan återgives en bild av mötesdeltagarna, tagen framför riksdagshuset. 1. jordbruksministern Pettersson, 2. generaldirektör Nothin, 3. byråchefen Hamrin, 4. kanslirådet Falk, 5. byråchefen Grubbström, 6. t. f. byråchefen Bagger-Jørgensen, 7. överlantm. Gislén, 8. överlantmät. Brändström, 9. överlantm. Ahlberg, 10. överlantm. Mogensen, 11. överlantmätare Bolin, 12. överlantm. Stagh, 13. överlantm. Jungquist, 14. överlantm. Hadders, 15. överlantm. Nilsson.

Vidst. bild.: NÄR NORDISKA KOMPANIETS JULTOMTE — en jättefigur om 250 kg. — gjordes redo att emottaga julströmmen av besökare. — Efter fotografi. Klisché: Goës, Gbg.

Nederst: RIKETS ÖVERLANTMÄTARE FÖRSAMLADE I STOCKHOLM. Foto Dahlstr., Stockholm. Klisché: Aug. Sjöbergs Klischeéanst., Gbg.

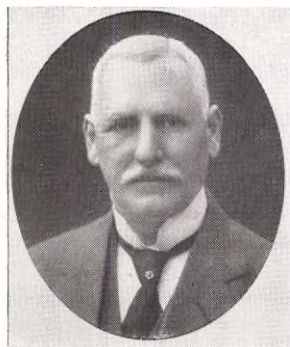
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. ENEMAN.
F. d. Tullöverkontrollör.— Sthlm.
75 år 1 dec.

H. A. LINDEDAL.
F. d. Bankkamrer. — Väners-
borg. — 75 år 9 dec.*

J. W. HOLTZBERG.
Tullförvallare. — Göteborg.
60 år 28 nov.*

A. V. B. WIJKMAN.
Landskamrerare.— Örebro.
50 år 17 dec.*

Å. THOMASSON.
Justitieråd. — Stockholm.
60 år 23 dec.*

E. L. I. SILFVERSWÄRD,
Överste. — Stockholm.
60 år 26 dec.*

O. E. NYGREN.
Överste. Nyutnämnd överste o.
sek.-chef för Svea Livgarde.*

C. A. P. Å:SON SJÖGREEN.
Överste. — Stockholm.
55 år 27 dec.*

F. G. E. WALBERG.
Professor. — Lund.
50 år 24 dec.*

N. E. NORDENSKIÖLD.
Fiherre. — Nyutnämnd Profes-
sor vid Göteborgs Högskola.*

G. H. KJELLMAN.
Nyutnämnd Professor vid Göte-
borgs Högskola.*

V. H. H. WIGERT.
Nyutnämnd professor vid Uni-
versitetet i Lund.*

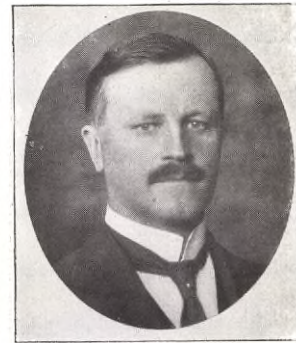
K. STARBÄCK.
Fil. d.r. Lektor. — Stockholm.
60 år 26 dec.*

G. A. FJÆSTAD.
Konstnär. — Arvika.
55 år 22 dec.*

G. J. ELLIOT.
Arkitekt. — Göteborg.
50 år 15 Dec.*

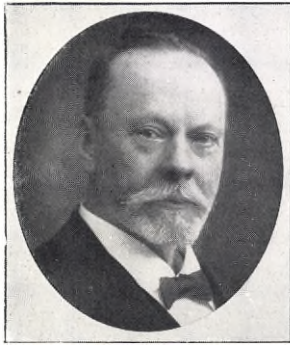

R. P. E. WIKNER.
Med. d.r. Överläkare. — Sthlm.
50 år 25 dec.*

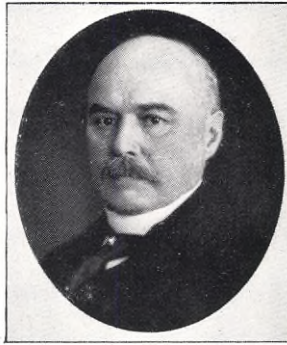
* Data å sid. 195.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

P. E. LILJESTRAND.
Direktör. — Stockholm.
75 år 9 dec.*

G. ÖRN.
Bruksägare. — Stockholm.
50 år 1 dec.*

O. SCHLEMEIER.
Disponent. — Sävsjöström.
50 år 7 dec.*

E. M. WINELL.
Civilingeniör. — Sthlm.
50 år 9 dec.*

J. M. PETERSSON.
Handlande. — Hörby.
70 år 15 dec.*

C. L. OLAUSSON.
F. d. Riksdagsman. — Lilldal.
60 år 8 dec.*

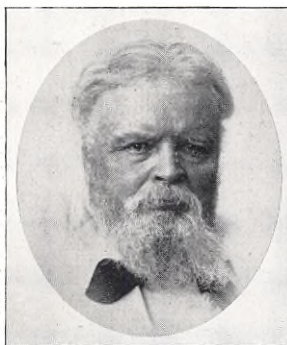
D. P. R. BLIDBERG.
Skeppsklarerare. — Göteborg.
60 år 26 dec.*

C. AMELN.
Bankdirektör. — Uppsala.
50 år 24 dec.*

M. G. E. BILLENGREN †.
F. d. Lektor. Fil. jubeldoktor.
Falun. — F. 1842. † 3 dec.*

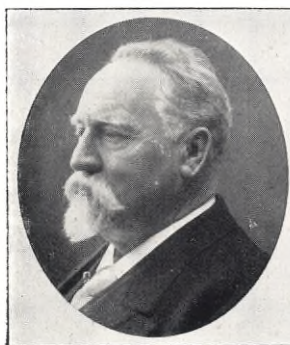
E. A. G. KLEEN †.
Med. o. Fil. d.r. — Stockholm.
F. 1847. † 8 dec.*

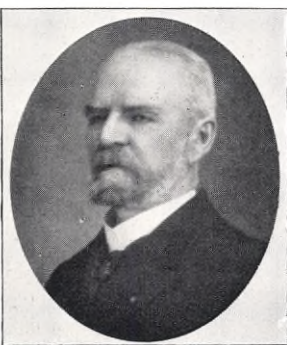
K. L. RUDBERG †.
F. d. Marinöverläkare. — Stock-
holm. — F. 1852. † 10 Dec.*

A. N. AFZELIUS †.
Prakt. läkare. — Stockholm.
F. 1857. † 8 dec.*

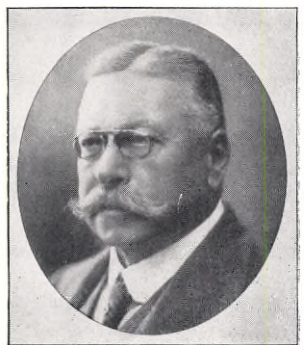
E. KJELLBERG †.
Ingeniör. — Stockholm.
F. 1844. † 6 dec.*

A. TAUBE †.
F. d. Trafikdirektör. — Hälsing-
borg. — F. 1845. † 6 dec.*

I. HECKSCHER †.
F. d. Generalkonsul. Jur. d.r.
Sthlm. — F. 1848. † 12 dec.*

J. A. DU RIÉTZ †.
F. d. Konsul. — Stockholm.
F. 1855. † 7 dec.*

* Data å nästa sida.

Utöf. Aug. Sjöbergs ...

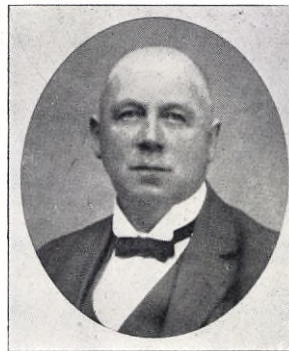
H. HIRSCHLAFF †.
Direktör. — Hålsingborg.
F. 1849. † 6 dec.*

A. MATTSSON †.
Handlande. — Göteborg.
F. 1852. † 6 dec.*

C. E. H. WINTER †.
Byggmästare. — Stockholm.
F. 1860. † 30 nov.*

T. E. MUNTHER †.
Musikhandlande. — Göteborg.
F. 1869. † 8 dec.*

*** Data här nedan.**

OSCAR ENEMAN. Stud. 69, intr. v. Tullverket 73, överkontrollör i Hålsingborg 06—16.

HJALMAR LINDEDAL. Anst. å kont. 67, tj.-man v. sparb. i Vänersb. 80, kamrer där 06—18. Led. av Skytteförb. överstyr. verkst. utsk. 03—23, ordf. i Vänersb. skyttegille, sekr. i Västg.-dals skytteförb. sdn 93.

JOHAN HOLTZBERG. Stud. 82, e. o. kamm.-skr. v. Tullv. 82, kontr. o. förestånd f. tullkamm i Mon 96, överuppsynsman i Karlskrona 99, kontr. o. förestånd f. tullk. i Höganäs 1900, tullförv. i Sölvesb. 05, i Boras 07, bevåknkontr. i Göteborg, 08, tullförvalt. i Göteborg. frihamn sdn 22. Led. av styr. f. Göteborgs sjuhämskem.

ANDERS WIJKMAN. Stud. 93, hovr.-ex. 98, landskansl. i Söderml. l. 02, ff. landskamm. i Stockh. l. 18, landskamm. i Örebro l. sdn 19. Led. av drätselk. i Örebro 11—16, ordf. 14—16; ordf. i länets livsmed.-styr. 17, led. av Stat. fryshusstyr. 18—21, förlikn.-kred. i arbetstivster 19. Styr.-led. i Örebro e. bank 16, sedermera i Skand. kred. a.-b. avd.-kont., styr.-led. i Rante- o. kap.-försäkr.-anst. sdn 21, ordf. sdn 22.

ÅKE THOMASSON. Stud.-ex. 82, jur. kand. 87, v. hvd 90, assess. i Svea hovr. 98, ff. rev.-sekr. 01, ord. rev.-sekr. 04, justitieråd 07. Led. av Lagbyrå 01—02, led. av Ravberedn. 03—07. Ordf. i dir. 6. Allm. barnbörsh. i Stockh. Komm. m. st. k. N. O.

ERNST SILFVERSVÄRD. Ujtn. v. Livreg. gren.-kär 83, major v. Göta lvg. 10, övltjn. i an 14, v. Svea lvg. 15, överste o. chef. f. Älvsb. reg. 16, sek.-chef f. Svea lvg. 20, varifrån avgår i dessa dagar. Adj. h. Kronprins Gustaf 01, adj. h. Konungen 08, överadj. 16. Styr.-led. i Hjälmare kanal o. slussverk sdn 21.

OSCAR NYGREN. F. 1872, Ujtn. i Håls. reg. 92, löjtn. 96, v. Gen.-staben 02, kapt. där 04, i reg. 05, v. reg. 09, major v. Gen.-staben 13, övltjn. där 15, chef f. Krigshögsk. 18—19, överste v. Gen.-staben 19, chef f. Lantförsv. kommandoexp. sdn sistn. ar. I dagarne utn. f. överste o. sek.-chef f. Svea Livgarde.

CARL SJÖGREN. Ujtn. v. F. Livreg.-reg. 89, löjtn. 95, v. Gen.-staben 99, kapt. där 02, v. Kalm reg. 07, maj v. Gen.-staben 09, övltjn. där 12, chef f. Krigshögsk. 13—15, överste v. Gen.-staben 15, överste o. sek.-chef f. Livreg. gren. 17, chef f. 8 Inf.-brig. 21, återtransp. f. överste v. Gen.-staben 22, i dagarne utn. t. chef f. Lantförsv. kommandoexp. Led. av Krigsvet.-akademien.

EMANUEL WALBERG. Stud. 92, fil. lic. 99, fil. dr. 1900, doc. i roman. spr. v. Lunds univ. sistn. ar, prof. i samma ämne där sdn 10. Censor v. stud.-ex. 17. o. sdn 20.

ERLAND NORDENSKIÖLD. F. 1877, stud. 97, fil. kand. 98, fil. hed. dr. i Göteborg 16. Vetenskapl. forskn.-resor i Patagonien 99, t. gränstrakt. mellan Boliv. o. Argentina 01—02, Bolivia—Peru 04—05, Bolivia 08—09, Bolivia—Brasil. 13—14, fr. 13 intend. f. Göteborgs musei etnograf. avd. Heders.-el. korr. led. av ett stort antal geograf. o. a. vetenskapl. samf. o. akad. I dagarne utn. t. professor i allm. o. jämför. etnografi v. Göteborgs högskola. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIV—49.

HILDING KJELLMAN. F. 1885, stud. 03, fil. lic. 08, fil. dr. 13, doc. i roman. språk v. Upps. univ. s. å, lektor i franska spr. v. Högre lärne semin. i Stockh. 13, i dessa dagar utn. t. professor i roman. språk v. Göteborgs högskola. Upps. stud.-kurs. ordf. 11—12, stift. av stud.-kar. idrottsfören. 08, dess ordf. 08—13, ordf. i Sv. akad. idr.-förb. 13—15, sekr. i Sv. turistfören. 14—19.

VIKTOR WIGERT. F. 1880, stud. 99, med. lic. 09, med. dr. 18, hospitalläk. v. Stockh. hosp. 12, docent i psykiatri v. Karol. inst. 18, i dagarne utn. t. professor i psykiatri v. Lunds univ. samt överläk. v. Lunds hospital o. asyl.

KARL STARBÄCK. Stud. 83, fil. lic. 92, fil. dr. 94, doc. i botanik v. Upps. univ. 95, lärov.-adj. i Hudiksv. 97, lekt. i naturalhist. o. kemi i Gävle 08. Led. av Riksd. A. K. 02—14 samt sdn 21; en av kammarens mest bemärkta ledamöter; led. av statsutsk. fr. 06 samt av ett stort antal kommittéer. Initiativtag. i de skyddsåtgärder, som sedermera utmynnat i Svenska Naturskyddsforeningen. Telegrafullm. 07—19. Biografi o. helsid.-portr. årg. X, 18.

GUSTAF FJÄSTAD. Stud. v. Konstakad. 91—93 samt h. Liljeörs. o. Carl Larsson, utf. målning, vävn. o. träskulptur; repres. i Nat.-museum, Göteborg, mus. Thieliska Gall., Köpenh. mus. m. fl. Stud. violonmakeri o. är inom denna branchen betyd. kunnare; på sin tid framstående sportsman på skridsko o. cykel, inneh. av världsrek. å eng. mil på skridsko o. sv. mästerskap på cykel.

GUSTAF ELLIOT. Elev v. Chalm. inst. 92, 93, stud. v. byggn.-inst. i Holzminden, avg.-ex. där 95, fr. Tekn. högsk. i Hannover 96, Etabl. arkitekt- o. byggn.-byrå i Göteborg, 1900. Bl. arbeten ett flertal ensk. byggn., apoteken Enhörningen, Lejonet o. Biët, Hindas idrottsgård m. fl. Led. av pensionsnmd f. alderstigna tjänare 98, jordvärder.-nmd 21.

ERNST WIKNER. Stud. 92, med. lic. 03, med. dr. 16; aman o. underläk. v. Seraf-lasare. o. Sabbatsb. 03—07, läk. v. St. Eriks sjuk- o. vårdhsem sdn 09, överallt. där sdn 18. Prakt. läk. i Stockh. (invärt. sjuk-) sdn 08. Utg. läkarkvetenskapl. arbeten.

ERIK LJLJESTRAND. Folkskollär.-ex. 69, därefter lär. i Göteborg. Anst. v. brand- o. livförsäkr.-a.-b. Svea där 73, verkst. dir. i brandförsäkr.-a.-b. Norrland i Stockh. 98—92, led. av dess styr.

GUSTAF ÖRN. Stud. v. Örebro tekn. läroverk, Falu bergssk. o. Bergskolan i Stockh. 78—85 anst. v. olika järnbruk. Inköper 87 Adolfsörs bruk i Värml. Varit ägare t. flera bruk inom pappers- o. pappermasseind. i Sverige o. Norge; ägr. v. f. n. Emstors bruk i Paskallavik. Svensk konsul i Trondhjem 06—12.

OTTO SCHLEMEIER. Efter avslut. skolstud. anst. inom pappersbranchen; försäljn.-chef v. a.-b. Brusafors—Hällefors 02 06, kamrer där t. 17, därefter disp. v. Säfvsjöströms bruk Styr.-led. i a.-b. Brusafors—Hällefors fr. 08.

ERIK WINELL. Stud. 92, fil. kand. 96, avg.-ex. fr. Tekn. högsk. s. å. fil. lic. 99. Under tiden anst. v. Stat. järnv. traf. samt dess o. ensk. järnv.-byggn. Undersökn.-ledare v. statsmann. Gellivare Riksgränsens södra distrikt 98 99, undersökn. f. västra stamban. inled. t. Stockh. f. nya bangårdsanlägg. där, f. stamban omlägg v. Södertälje m. m. Förestånd f. S. Eydys ing.-byrå, Stockh. 02—05, inneh. av kommunikat. tekn.-byrå där sdn sistn. ar. Fr. 19 23 Stockh. stads led. o. sekr. i Stat. förortsbanekomm., verkst. ett mycket stort antal betydande utredn. i trafik- o. a. frågor i o. utom Stockh. Utg. ett flertal skrifter.

JOHAN PETERSSON. Etabl. 76 kemikalieaffär i Hörby i eget namn. V. ordf. i skolrådet sdn 87, led. av kyrkoråd sdn 99, ordf. i här. fabr.- o. hantv.-fören. 03—20, dess hed.-led. Inneh. Sv. hantv.-organ. förtjänstmed. i guldr.

CARL OLAUSSON. Äger egend. Lilldal i Bohusl. Nämndem sdn 02. Lands-tingsm. sdn s. a., Led. av Riksd. A. K. 08—16, Ordf. i komm.-st. sdn 08, i komm.-fullm. sdn 19, led. av landst. förvaltn.-utsk. sdn 11. Styr.-led. i Bohusl. fiskareförsäkr. sdn 06. Märstrands sprit. a.-b. sdn 11, led. av veter.-styr.

DAVID BLIDBERG. Utg. fr. Göteborg hand-inst. o. prakt. under en följd av år å kontor i Göteborg, där han tillh. m. H. Metcalfe grund. firman Blidberg, Metcalfe & Co. 01, ensam inneh. sdn 12. Ordf. i styr. f. Sv. skeppslkar. o. skeppsmäkl.-fören. samt i Angt.-a.-b. Pallas; styr.-led. i Sv. hand.-bankens avd.-kont., Rederi a.-b. Portunus, Göteborg, hamnarbetskontor.

CARL AMELN. Stud. 92, i Frankr., Tyskl. o. Engl. 92—94, kamr. v. a.-b. Sundsv. hand.-banks kont. i Stockh. 85, dir. där 08, styr.-led. 09, led. av centralstyr. f. Uppl. e. bank o. verkst. dir. där sdn 12.

EHRENFRIED BILLENGREN †. Stud. 61, fil. kand. o. fil. dr 65; adj. i Link. s. a., lektor i Falun 67—07. Led. av skolråd. o. folksk.-styr. 73—17, stud. rekt. i Elem. Lrv. f. fl. 75—80, mängar. v. ordf. i dess styr. Led. av stadsfullm. 83—14, dess ordf. 99—14; ordf. i Forminn.-fören. o. Falu läsesällsk.; ordf. i beredn. utsk. 91—14; på sin tid styr.-ordf. o. insp. i Dalarnes folkhögsk.; landsingsman 87—09, v. ordf. i landst. 03—09.

EMIL KLEEN †. Stud. 68, fil. dr. 75, med. kand. 78, med. lic. 81, med. dr. i Wien 83, med. hed.-dr. i Uppsala 06. Prakt. läk. i Stockh. samt under en följd av somrar i Karlsbad. Utövade medicinskt vetenskapl. författarskap samt ett omfattande skriftställer i sociala o. socialpolit. m. fl. frågor; bland arbeten en märklig levnadsteckning över Swedenborg.

KARL RUDBERG †. Stud. 71, med. lic. 81, med. dr. 88. Uppbördsläk. å freg. Vanadis under dess världsomsegel. 83—85; sjukh.-läk. v. Allm. garnis.-sjukh. i Stockh. 85—87; förste bat.-läk. v. Dalreg. 86—88, andra bat.-läk. v. Svea art.-reg. 86—87, förste bat.-läk. v. Flott 87—02, förste marinläk. v. Marinläk.-karen 02 09, tf. marinöverläk., chef f. Marinläk.-karen, f. läkarepersonalen v. Kustart. o. för Marinförvaltn. saniteitsavd. 02 09, ord. marinöverläk. 09—17. För var marinläkarekars tillkomst o. organisation, liksom överhuvud för den marina hälso- o. sjukvården har Karl Rudberg inlagt en oavbruten förtjänst. Hed.-led. av Örtogs-m.sällsk. Utg. reseckildringar.

ARVID AFZELIUS †. Stud. 76, med. lic. 86, sedan 87 prakt. läk. i Stockholm. Intendent v. Hjo vattenkuranst. 87—04, v. Södertälje vattenkuranst. 05—07.

EMIL KJELLBERG †. Utesk. fr. Borås tekn. skola 83, anst. v. mekan. verkst. i Sverige o. Amerika under 10 år, verkstäm. v. Ängelth. v. Lindholmsmek. verkst. o. senare v. verkstäden i Oscarshamn o. Köping. Disp. v. Kristineh. mek. verkst. 80—93, sdn sistn. är konsult. ing. i Stockh. Mångaårig besiktn.-man f. automobil. där.

ADOLF TAURE †. Anst. v. Frövi-Ludv. järnv. 71, v. Oxelös.—Flen.—Västml. järnv. 73, traf. (chefassistent. 84, verkst. dir. v. Ängelth.—Klippan järnv. 04, traf. dir. v. Stat. järnv. 86—05. Disp. i Hyllinge stenkols a.-b. 06—12, verkst. dir. f. Hålsingb.—Hålsleth. järnv. a.-b. 15—22. På sin tid led. av Hålsingb. stadsfullm.

ISIDOR HECKSCHER †. F. i Aulborg, Danmark, jur. kand. 72, jur. dr. 85, tj.-man i danska Utrikesdep. t. 75, då han överflyttade t. Stockh. o. inträdde som prokurist i sin farbroders, Edvard H. bankaffär där, kontorschef i Industristriket a.-b. 84, senare omb.-man där. Dansk gen.-konsul i Göteborg 96, i Stockh. 1900—22. Led. av danska komm. f. omorgan. av Utrikesministeriet o. f. Danm. representation i utl.; led. av komm. f. ordnande av fondaffärens på Stockh. börs 08. Skriftställare.

ARTHUR DU RIETZ †. Grund. 82 affär i St. Petersburg vilken 10 ömbild. t. kommanditbol. Upprätt. kontor i Mem 1900 o. i Göteborg. 10. Dansk v. konsul i Mem 06—10. Verkst. dir. f. Mems rederi a.-b. 07. Styr.-ordf. f. Slite cement o. kalk a.-b.

HERMAN HIRSCHLAFF †. F. i Preussen, prakt. i Malmö som litograf fr. 69—77, då han i Hålsingb. grund. Helsingborgs litograf. anst., 17 ömbild. t. a.-b., i vilket han var verkst. direktör.

AUGUST MATTSSON †. Inneh. av den av honom 82 grund. firman i Göteborg i eget namn. Planlade på sin tid Hovas villastad v. Göteborg, verkst. dir. i a.-b. Hovas villastad. Intresserad golfspelare, o. den förste svenske mästaren här, hed.-led. av golfklubben.

CONRAD WINTER †. F. i Köpenhamn, genom. slöjdfören. yrkeskolla f. Göteborg, o. prakt. där samt i Kristiania o. Stockh. 75—83; byggmäst. v. tiksbyggna å Healdgeandsholmen 98 06. Uppf. ett stort antal byggn. i Stockh. samt villor i Storängen där han var led. av byggn.-nmd. 04—13.

TOR MUNTHER †. Stud. v. Chalm. inst., anst. i Langes optiska affär i Göteborg samt senare h. Malmjörs pianofabr. Övertog för några år sdn Nord. Musikförlaget i Göteborg.

Brevlåda har H. 8. D. icke och har aldrig anlitat detta sätt att besvara brev, vare sig anonyma eller ej. Önskas svar å förfrågan, anmärkning, förslag eller vad det vara månde, kan varje hänvändelse till redaktionen räkna med fullkomlig diskretion och snaraste svar i brev.

STENÅLDERSGRAV I MEDELPAD, en i höst av dr. Gustaf Hallström gjord märklig upptäckt. — Efter fotografen — Klische: Sjöberg, Gbg.

Efter fotografen KLICHE: Goh, Ö. BRONSSMYCKE FRÅN 1000-TALET funnet å lägenheten Berget i Jönköpings län.

Foto. V. Malmström, Sthlm. KLICHE: Sjöberg, Gbg. GRAVMONUMENT ÖVER PASTOR C. J. N. MANBY av skulptören Adolf Jonsson å Nya Begravningsplatsen i Stockholm.

Amanuensen vid Statens Historiska museum, doktor Gustaf Hallström har på riksantikvariens uppdrag i höst under flera månader inspekterat de norrländska kustlandskapen för att möjligen där påträffa några fasta fornlämningar och därunder bland annat gjort två upptäckter av stor principiell betydelse. Det ena är en grav av stenålderstyp i Medelpad varigenom med ett slag gränsen för dylika fynd flyttats ett avsevärt steg norrut. Dylika gravar ha nämligen hittills ej varit kända norr om södra Svealand. Det andra fyndet är den första skandinaviska vikingatidsgraven i landet norr om Bottniska viken. Medelpadsgraven är en regelrätt hällkista, belägen i terrängen, ovan en djup bäckravin, 60 meter över Indalsälven vid Lagmansören i Indals socken. Kistan innehåller två skelett, av vilka dock endast kranieerna äro riktigt välbehållna. Hela gravgodset utgöres av en bearbetad flintskärva. Den norrbottniska vikingagraven ligger i Sangis by, Nederkalix socken, 4 mil väster om Harparanda, ännu i våra dagar den yttersta svenskbyn däruppe. Graven är en cirka 7 meter vid och 1 meter hög kulle belägen på en udde 15 meter över havet. Vid grävningar ha i kullen hittats dolkben samt ett järnsvärd och en typisk sköldbuckla från vikingatiden. Enligt doktor Hallströms åsikt är det säkert en nordisk man, antagligen en av de svenska norrlandsfararna, birkarlarna, som blivit höglagd här men huruvida han varit

på resa eller haft sin boplats så långt norrut är givetvis omöjligt att utröna. För belysningen av den förhistoriska bebyggelsen av övre Norrland är det omtalade fyndet naturligtvis av allra största betydelse.

Ett vackert fornfynd gjordes sommaren 1922 i Hultsjö församling av Jönköpings län, då lantbrukaren P. J. Johanson vid en trädgårdsanläggning fann ett bronssmykke från vikingatiden. Smycket utgöres av en spännbuckla, vars nål visserligen gått förlorad men som i övrigt befinner sig i gott skick och har nu inlösts av Statens historiska museum. Även andra fynd av intresse ha förut gjorts i samma trakt.

Den 9 december avtäcktes å Nya begravningsplatsen ett gravmonument av mera ovanlig art, rest av Nya Kyrkans svenska församling å dess gravplats, närmast för att hedra minnet av pastor C. J. N. Manby. Det vackra monumentet, vars idé symboliserar ängeln sittande på stenen sedan denna bortvältats från Kristi grav och ansluter till orden: Han är icke här, han är uppstånden". Monumentets skapare är skulptören Adolf Jonsson och figuren är gjuten av brons å Mejers konstgjuteri.

Foto. Ericson, Kveippbaden. KLICHE: Sjöberg, Gbg. EN UNIK DJURFOTOGRAFI: strid mellan en katt och en huggorm. Text å sid. 183.